

Motion till riksdagen 2006/07:So441

av Mikael Damberg (s)

Adoption

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad om i motionen anförts om adoptioner av och fosterhemsplacering för barn och unga.

Motivering

Det finns ungefär 11 000 fosterbarn i Sverige. En stor grupp av dem är omhändertagna länge – av dem som fanns i vården i slutet av 2001 hade mindre än hälften fått sin vård avslutad tre år senare. Och man vet från undersökningar att de barn som blir kvar i vården 2–3 år mycket sällan återvänder hem.

Det finns en stor svensk undersökning som visar att en ganska stor grupp av de vuxna personer som varit i fosterhemsvård har ett besvärligt liv. Inte ens god utbildning har samhället lyckats ge barnen i samhällsvård. En annan undersökning visar att en stor grupp har döda föräldrar när de är 25 år. Ytterligare en annan undersökning visade att det var ovanligt att de hade någonstans att fira jul.

I de engelskspråkiga länderna har man länge haft mera adoptioner inom landet än vi. De dystra resultaten av fosterbarnsvården har lett till att man skärpt lagstiftningen. I England gör man energiska insatser för att hjälpa ursprungsfamiljen att få barnet tillbaka. Men efter ett halvår börjar man i stället planera adoption för barnet. Man arbetar mycket med att låta barnen komma till tals. Fosterhemsplacering är en tillfällig åtgärd, man får inte lämna barnet hängande i luften på det sättet, utan ska göra en plan för barnets liv och i den ska ingå en övergång till en permanent placering. Och permanent placering är i första hand den biologiska familjen, annars adoption eller förmynderskap. I speciella fall, t.ex. stora barn som inte vill annat, kan man göra undantag och låta fosterbarnsvården bli permanent vård. Men att låta fosterbarnsvård bara successivt bli långtidsplacering, som vi gör i Sverige, kallar de för ”drifting into permanency” och det ses som oprofessionellt.

Fel! Okänt namn på

Det finns många goda skäl till att vi i Sverige ska lära av USA och England i dessa frågor. Det främsta argumentet är naturligtvis tryggheten och stabiliteten för barnet.

Vi vet att unga människor behöver föräldrar tills de är i 25–30-årsåldern i dag. Och de som haft en svår start i livet behöver mera stöd, inte mindre. Barn behöver mor- och farföräldrar, och fosterbarnens barn behöver den generationen extra mycket.

Ny lagstiftning på området borde övervägas – men är faktiskt inte nödvändig. Sverige har redan i dag lagstiftning om adoption, vårdnadsöverflyttning och förmynderskap. En förändring som den som beskrivs i motionen skulle heller inte vara kostsamt för staten. Mycket talar för att fler adoptioner i Sverige – även med ett svenskt adoptionsbidrag – skulle bli mycket billigare än det system som i dag praktiseras.

För att lyckas med detta nytänkande är modiga människor och proffsiga socialtjänstemän och socialpolitiker helt nödvändiga. I hela Sverige behövs det socialarbetare som kan tala med biologiska mammor och med barn om adoption. Tjänstemän och politiker som vågar göra något nytt, t.ex. pröva öppna adoptioner, dvs. adoptioner där man har kontakt mellan de två familjerna efter adoptionen. Det behövs också observanta människor som säger stopp när någon vill placera små barn, vars båda föräldrar dött, i fosterhem i stället för att ge dem nya föräldrar.

Det behövs att fler människor engagerar sig och får upp ögonen och börjar diskutera fosterbarnens situation. Adoptivföräldrarna och adopterade har lättare att se den betydelsefulla skillnaden mellan att ha en familj för livet och att vara placerad mot ersättning hos en familj.

Socialstyrelsen bör få i uppdrag att i samarbete med de organisationer som har erfarenhet av adoptioner och några ”pilotkommuner” utforma råd som syftar till att ge barn som behöver placeras för lång tid en stabilare vårdform och barn som saknar familj en permanent familj.

Stockholm den 25 oktober 2006

Mikael Damberg (s)